

Groene Kanskaart

Naar een klimaatbestendig en biodivers Boxtel

Auteur:

Wiebe de Leijer

Werkgroep:

Mariëlle Wijffelaars

Twan Tiebosch

Kasper van de Langenberg

D66

De groene kansenkaart

Hoe goed we ook ons best doen in het terugdringen van broeikasgassen, het klimaat verandert en zal dat voorlopig ook (steeds sneller) blijven doen. We moeten daarom werken aan klimaatadaptatie, onze ruimtelijke inrichting aanpassen aan het veranderende klimaat. Dit betekent onder andere beter voorbereid zijn op weersextremen zoals droogte, hitte en zware regenbuien. En met de stijgende energieprijzen is het verstandig om dat op een natuurlijke manier te doen. Dit kan eenvoudig door het vergroenen van onze leefomgeving. Daarom presenteert D66 de groene kansenkaart. Een kaart waarop kansen staan aangegeven waar Boxtel kan vergroenen. Deze kaart kan breed ingezet worden om bijvoorbeeld bij een herinrichting te vergroenen, in gesprek te gaan met inwoners en ondernemers en te kijken waar direct al vergroend kan worden.

Verschillende middelen

Zo divers als flora en fauna is, zo divers zijn de mogelijkheden om de bebouwde omgeving te vergroenen. In deze visie hebben we daarom verschillende ingrediënten op een rij gezet welke gebruikt kunnen worden om de omgeving klimaatadaptiever in te richten. (zie kader rechts →)

Geen tijd te verliezen

Klimaatverandering is geen toekomstmuziek, klimaatverandering is al aan de orde van de dag. Niet voor niets beleven we de droogste jaren in het afgelopen decennium en sneuvelen hittestress records met regelmaat.

Hoewel vergroenen tot op zekere hoogte direct effect heeft, hebben bomen en planten de tijd nodig om te groeien. Een nu geplante boom heeft over een jaar of 10 tot 20 pas het maximale gewenste effect op het gebied van verkoeling, hemelwateropvang en biodiversiteit. In sommige gevallen duurt het daarom te lang om te wachten op een herinrichting over 10 of 20 jaar en moet er eerder werk gemaakt worden van vergroening. Actie is nu nodig!

Werk met werk maken

Waar sowieso al werkzaamheden in de komende jaren gepland staan is het goed om de groene kansenkaart erbij te pakken en werkzaamheden te combineren met vergroening van de openbare ruimte. De groene kansenkaart is dan ook een document dat bij elke verandering van de openbare ruimte richting kan geven aan een groenere omgeving die koeler is, beter in staat is om extremen op te vangen en daarmee bijdraagt aan een betere leefomgeving.

Groenverordening

Voor de gemeente is een grote rol weggelegd om de ruimte klimaatadaptief in te richten. Een groot deel van deze ruimte is namelijk openbare ruimte waar de gemeente verantwoordelijk voor is. Daarnaast kan de gemeente particulieren en ondernemers stimuleren om klimaatadaptieve maatregelen te nemen d.m.v. voorlichting, subsidie, financiering etc. Een derde middel dat ingezet kan worden is een groenverordening. Op deze manier kunnen nieuwe initiatieven/vergunningaanvragen getoetst worden op klimaatadaptiviteit. Een voorbeeld hiervan is de gemeente 's-Hertogenbosch. D66 zal hiervoor met een separaat voorstel komen op een later moment.

Waarom de wijken Breukelen en Centrum?

D66 stelt voor om samen met inwoners, ondernemers en organisaties een groene kansenkaart op te stellen. Wij hebben in dit voorstel een eerste aanzet gedaan hoe deze kansenkaart eruit zou kunnen zien. We hebben gekozen om hiervoor de wijk te kiezen waar hittestress het meest urgent is. Uit de klimaatstresstest (uitgevoerd door Witteveen+Bos) blijkt dat het hitte eilandeffect het grootst is in de wijken Breukelen en het Centrum. Niet gek, want hier staat bebouwing dicht op elkaar waardoor er minder ruimte is voor groen en warmte ook niet goed weg kan. Een aantal kansen hebben we uitgelicht met schetsen en referenties.

Uitwerking

Dit document is een eerste aanzet tot een volwaardige groene kansenkaart. Een volledige kansenkaart met kansen, prioritering, planning en budgettering zou integraal onderdeel moeten worden van het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie dat de gemeente Boxtel dit najaar gaat opstellen. Daarvoor is het noodzakelijk vergroeningskansen verder uit te werken en technische mogelijkheden en bezwaren in beeld te brengen. Daarnaast moeten inwoners betrokken worden bij het ophalen van ideeën, uitwerken van plannen en mogelijk onderhoud na realisatie.

Ideeën van inwoners

Inwoners zijn betrokken bij de inrichting van de openbare ruimte. Zij zijn de experts op het gebied van hun eigen woonomgeving. Als de gemeente Boxtel aan de slag gaat met een uitgebreide kansenkaart voor de gehele gemeente is het daarom van belang om inwoners bij de plannen te betrekken. D66 heeft bij het tot stand komen van deze kaart al om ideeën van inwoners gevraagd en mooie inzendingen mogen ontvangen. Deze zijn toegevoegd aan dit voorstel.

Ingrediënten

Grote bomen

Grote bomen hebben de ruimte nodig om te groeien. Het uitgangspunt van het bomenbeleidsplan 'de juiste boom op de juiste plek' is hier van toepassing. Alleen toepassen waar de boom tot volle wasdom kan komen.

Kleine bomen

In smalle straten of op kleine pleintjes kunnen kleine bomen of heesters worden toegepast. Denk daarbij aan leibomen, bolbomen of bij een gezamenlijke tuin, fruitbomen.

Borders

Waar bestrating geen functie heeft kunnen grotere gebieden vervangen worden door groen. Dit kan bestaan uit gras, maar de voorkeur gaat uit naar biodiverse (bloemen)borders met lagere beplanting, grassen en (kleine) heesters. Gedacht kan worden aan extensief beheer.

Gevelgroen

Bij weinig ruimte is gevelgroen een uitkomst. Dit kan bestaan uit geveltuintjes door inwoners of (onderhoudsarmer) gevelgroen in de publieke ruimte.

Water

Groene borders en bomen zorgen voor waterberging en voorkomen droogte. Zoveel mogelijk ontstenen is dus een belangrijk doel van de groene kansenkaart.

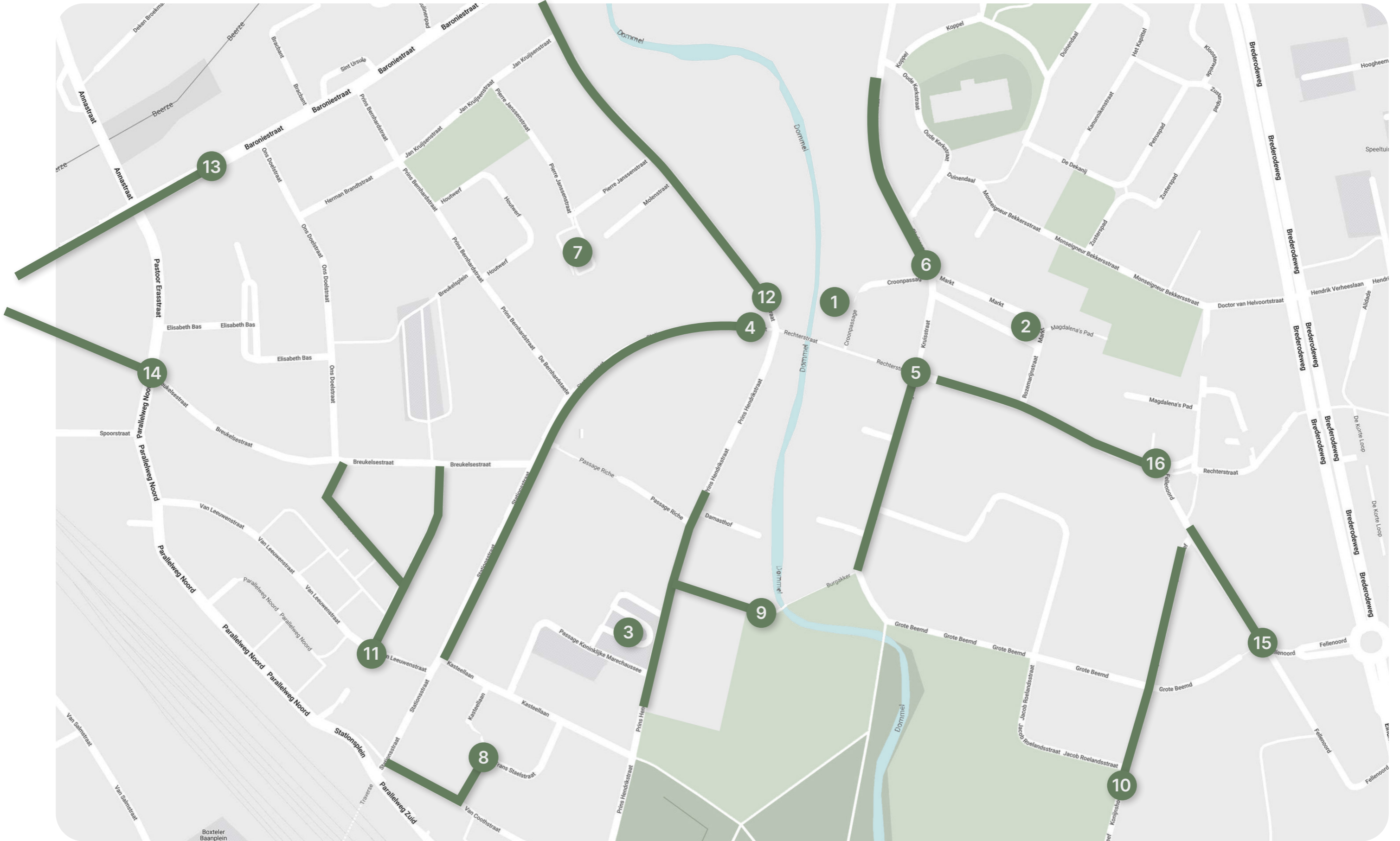

Groene daken

In de wijken waar hittestress het grootst is kan gedacht worden aan het subsidieëren van groene daken. Voorlichting hoe dit aan te pakken is belangrijk.

De Kaart

Groene Kansenkaart - Centrum/Breukelen

Groene Kansenlijst - Centrum/Breukelen

vergroeningskansen

omschrijving	grote bomen	kleine bomen	borders	gevelgroen	water	waterberging	groene daken
1 vlindertuin de Croon							
2 oase op de Markt							
3 groen parkeren bij de AH							
4 groene stationslaan							
5 Burgakker							
6 Clarissenstraat							
7 Parkeren Pierre Janssenstraat							
8 Van Coothstraat							
9 Prins Hendrikstraat/Raaphof							
10 Konijnshoosdreef							
11 Wilhelminastraat/Julianastraat							
12 Molenstraat							
13 Baroniestraat							
14 Breukelsestraat							
15 Fellenoord							
16 Rechterstraat							

Schetsen

1. vlindertuin de Croon

Het pleintje in de Croon heeft weinig sfeer. De speeltoestellen zijn versleten, de kastanjeboom is dood en er is geen connectie met het water. Bovendien verdient Villa het Hof (restaurant de Rechter) een groene tuin.

Wie?

De gemeente is eigenaar van de grond. Uitvoering ligt daarom bij de gemeente. Voor ontwerp en onderhoud is betrokkenheid van bewoners van de Croon en (horeca)ondernemers rond het pleintje van groot belang. Mogelijk zijn er bewoners die vrijwillig een handje mee willen helpen in onderhoud.

Wat?

Het pleintje bestaat nu grotendeels uit 'nutteloze' stenen. Vervang de dode boom door één of enkele nieuwe bomen en voeg groene borders toe met wandelpaden en bankjes. Ook het terras van Lunch bij Trots kan in de tuin verwerkt worden. De connectie met de dommeloever kan gemaakt worden door grote treden waar je op kan zitten, gelegen in het groen.

Wanneer?

De boom moet vervangen worden aangezien deze dood is. Nieuwe bomen en groen kunnen tegen relatief lage investering aangelegd worden. Uitvoering binnen een of enkele jaren. Trap naar de dommel vraagt een hogere investering, mogelijk te combineren met bestrijding Japanse duizendknop in de toekomst? Zie ook deelplan 5 van het project 'Dommel binnen de bruggen'

groene kansen:
● bestaande bomen
● 1-3 bomen
■ 150-200m² groen

2. oase op de Markt

De Markt in Boxtel is erg groot en versteend. Bij de laatste herinrichting is slechts één boom toegevoegd. 20 jaar wachten tot de volgende herinrichting om te vergroenen duurt te lang.

Wie?

De gemeente is eigenaar van de grond. Uitvoering ligt daarom bij de gemeente. Voor ontwerp en onderhoud is betrokkenheid nodig van veel disciplines. O.a. omliggende ondernemers, organisatie van de kermis en weekmarkt, Bruisend Centrum.

Wat?

Het toevoegen van een verhoogde border met zitrand, ingevuld met gras/lage planten en verschillende bomen. Bezoekers van het centrum kunnen verkoeling zoeken en even uitrusten. De gekozen plek wordt niet gebruikt door horeca en markeert de oude historische plek van het gemeentehuis.

Wanneer?

Uitvoering is niet verbonden aan andere projecten. Uitvoering kan in de komende jaren plaatsvinden. Door de verhoogde border kan het straatwerk (deels) behouden blijven.

groene kansen:
● bestaande bomen
● 3-5 bomen
■ 150m² groen

connectie met boomgaard
versterkt looproute parkeren-
centrum

zitelementen met bomen
en gras of beplanting

historisch profiel
Rozemarijnstraat versterken

3. groen parkeren

De Albert Heijn ligt in de wijk met de hoogste hittestress. Het parkeerterrein is echter volledig verhard met alleen groen aan de randen, op de luchtfoto duidelijk te zien als grijs vlak. Hier ligt een kans om te parkeren in een groenere omgeving.

Wie?

Een groot gedeelte van het parkeerterrein is eigendom van AH, een kleiner gedeelte van de gemeente. Een integrale aanpak is gewenst dus het gesprek aangaan met AH is een belangrijke eerste stap. Wellicht is er d.m.v. subsidie meer mogelijk.

Wat?

Bomen toevoegen tussen de parkeervakken. Te onderzoeken is of dit qua dimensionering mogelijk is zonder dat dit ten koste gaat van parkeerplaatsen. Daarnaast kan gekeken worden naar gevelgroen en groene daken.

Wanneer?

Het parkeerterrein is recent gerenoveerd. Vergroenen d.m.v. bomen bleek ingewikkeld en kostbaar. Om in de toekomst meer mogelijk te maken stellen we voor om een groenverordening op te stellen om gemiste kansen in de toekomst te voorkomen.

4. groene Stationslaan

De stationsstraat is vanuit het station de entree van Boxtel. Verspreid zijn bomen te vinden, deels in korte structuren, maar een grote samenhang ontbreekt.

Wie?

De gemeente is eigenaar van de grond. Uitvoering ligt daarom bij de gemeente. Voor ontwerp en onderhoud is betrokkenheid gewenst van ondernemers en omwonenden.

Wat?

Het verbinden van de verschillende structuren door ontbrekende schakels in te vullen. Zo ontstaat een lange laanstructuur van station tot winkelstraat. Bepaalde plekken kunnen gemarkeerd worden met grote borders ingevuld met biodiverse beplanting, grondbedekkers en heesters.

Wanneer?

Het plan is op te delen in twee delen. De stationsstraat tussen Prins Hendrikstraat en de voormalige Rabobank wordt binnenkort gerenoveerd. Vergroening zou daarin een belangrijke ambitie moeten zijn waardoor uitvoering van dit plandeel snel kan plaatsvinden.

Voor het andere deel van de Stationsstraat moet onderzocht worden of bomen kunnen worden toegevoegd zonder grootschalige herinrichting van het gebied. Op minimaal 3 plekken zijn bomen verdwenen in het verleden, hier zouden nieuwe bomen mogelijk moeten zijn.

Ideeën inwoners

Groene Kansenlijst - ideeën inwoners

		vergroeningskansen						
omschrijving		grote bomen	kleine bomen	borders	gevelgroen	water	waterberging	groene daken
1	Liempdseweg	■						
2	Schuttershof	■	■	■				
3	Molenstraat/Pierre Jansenstraat	■	■		■			
4	Hoogheem basketbalveldje	■	■	■		■		
5	Biodiverser Stapelen			■				
6	Parkeren Boxtel-Oost		■	■				
7	Kopgevels Boxtel-Oost			■	■			
8	Groene daken Breukelen							■
9	Parkeren op grasstenen					■		
10	Subsidie HWA afkoppelen						■	
11	Groenere voortuinen		■	■	■			

Liempdseweg in de schaduw

groene kansen:
● bestaande bomen ● 20-30 bomen

De Liempdseweg wordt intensief gebruikt door fietsers en wandelaars vanuit Liempde. Langs grote delen van de weg staan er geen bomen. Op een hete zomerdag is het geen pretje om daar in de brandende zon te fietsen en wandelen.

Wie?

De weg zelf is van de gemeente Boxtel. Er moet echter bekeken worden of er genoeg ruimte op gemeentegrond naast de weg is om bomen te planten. Overleg met omwonenden is sowieso noodzakelijk om in overleg de posities van de bomen en mogelijk gebruik van grond te bespreken.

Wat?

Een bomenrij toevoegen langs de Liempdseweg waar dit ontbreekt. 20-30 bomen zou zeker mogelijk moeten zijn. Het open landschap wordt als waardevol beoordeeld. Daarom is het voorstel om enkel aan de zuidzijde bomen toe te voegen. Dit geeft schaduw voor de fietsers en behoud van het open uitzicht aan de noordzijde. Als bomensoort kan een boom worden gekozen die hoog op stam groeit zodat het open karakter van het gebied behouden blijft.

Wanneer?

Overleg met omwonenden kan direct starten. Indien het mogelijk is om naast de bestaande weg bomen te planten, kan uitvoering binnen korte termijn plaatsvinden. Als er reconstructie van de Liempdseweg voor nodig is zou het aanplanten van bomen op dat moment kunnen gebeuren.

